

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 30.1.2024
C(2024) 723 final

Pan Miloš VYSTRČIL
Předseda Senátu
Valdštejnské nám. 17/4,
118 01 Malá Strana, PRAHA

Vážený pane předsedo,

Komise by ráda poděkovala Senátu Parlamentu České republiky za jeho stanovisko k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o monitorování a odolnosti půdy (COM(2023) 416 final).

Uvedený návrh představuje důležitý výstup Zelené dohody pro Evropu a Strategie EU pro půdu do roku 2030¹, jímž se má přispět k řešení klimatické krize a krize v oblasti biologické rozmanitosti a zároveň zajistit spravedlivé a udržitelné využívání přírodních zdrojů v dlouhodobém horizontu. Zdravá půda má zásadní význam nejen pro plnění cílů Unie, ale také pro prevenci a zmírňování dopadů sucha, záplav a dalších přírodních katastrof, dále pro ochranu lidského zdraví a zajištění potravinového zabezpečení a nezávadnosti potravin. Navrhovanou směrnicí by se zavedl pevný a soudržný rámec pro monitorování a posuzování zdraví půdy, který by respektoval vnitrostátní podmínky a postupy, definoval zásady udržitelného hospodaření s půdou a předkládal řešení kontaminovaných lokalit.

Komise je potěšena tím, že Senát uznává význam tohoto legislativního návrhu i jeho regulační přístup. Komise bere na vědomí vznesené výhrady a otázky týkající se některých prvků návrhu a uznává obecnou potřebu finanční podpory k transpozici směrnice a zamezení nadbytečné administrativní zátěže.

Pokud jde o zásadu subsidiarity, návrh je koncipován tak, aby zohledňoval různé půdní profily a přírodní podmínky, které se v jednotlivých členských státech vyskytují. Vychází při tom z příslušných vědeckých poznatků společných pro všechny typy půd v EU a zohledňuje také nejnovější dostupné poznatky o půdě, včetně parametrů týkajících se způsobu měření zdraví půdy a jeho dopadu na ekosystémové služby, které zajišťuje. Při posuzování dopadů se zohlednily vnitrostátní pravomoci, stávající politiky, opatření, metodiky i zkušenosti členských zemí. Návrh tedy nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k dosažení politického cíle zajistit do roku 2050 zdraví veškerých půd, a byl koncipován tak, aby co nejvíce snížil administrativní, právní a finanční zátěž.

¹ COM(2021) 699.

Návrh Komise usiluje o dosažení rovnováhy mezi ambicemi a proveditelností cíle zvýšit odolnost půd, a to vzhledem ke skutečnosti, že na stavu půdy závisí mnoho činností. Uvedená zásada se odráží jak v přístupu postupných kroků, tak v přehlednosti a soudržnosti rámce pro monitorování půdy a udržitelné hospodaření s půdou, který umožňuje přizpůsobení podle vnitrostátních podmínek a zároveň zajišťuje srovnatelnost údajů na úrovni EU. Vzhledem k dostupným vědeckým poznatkům a snaze o nákladovou efektivnost vychází návrh z vnitrostátních monitorovacích systémů a počítá pouze s omezeným souborem povinných a nepovinných ukazatelů pro jednotlivé typy degradace půdy, které způsobují kritický úbytek ekosystémových služeb. Předpokládá se provedení včasného hodnocení s cílem posoudit, zda je nutné monitorovací přístup včetně souvisejících ukazatelů upravit.

Pokud jde o připomínky techničtějšího rázu obsažené ve stanovisku, odkazuje Komise na připojenou přílohu.

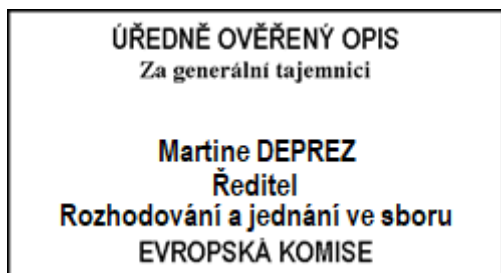
Komise a spolunormotvůrci, tedy Evropský parlament a Rada, nyní návrh projednávají a Komise i nadále doufá, že se v dohledné době podaří dosáhnout dohody. Stanovisko Senátu bylo při těchto jednáních zástupcům Komise zpřístupněno a bude sloužit jako podklad pro tato jednání.

Doufáme, že uvedená vysvětlení na připomínky Senátu dostatečně odpovídají, a těšíme se na pokračování vzájemného politického dialogu.

S pozdravem

Maroš Šefčovič
výkonný místopředseda

Virginijus Sinkevičius
člen Komise

Příloha

Připomínky, které Senát ve svém stanovisku vyjádřil, Komise pečlivě zvážila a ráda by k nim poskytla následující vysvětlení:

Pokud jde o vyloučení zakrytých ploch z požadavků na monitorování půdy, je Komise toho názoru, že zakryté půdy ztratily schopnost poskytovat ekosystémové služby, zejména infiltrovat a zadržovat vodu – tyto služby mají klíčový význam například pro prevenci a zmírňování povodní v některých povodích. Ačkoli odběr vzorků půdy jako takový se na zakryté oblasti nevztahuje, musí být celkové monitorování zdraví půdy a její schopnosti poskytovat ekosystémové služby prováděno i u zakrytých ploch, konkrétně pak u aspektů, které jsou relevantní.

Pokud jde o mechanismus dobrovolné certifikace zdraví půdy, Komise vítá, že si je Senát vědom přidané hodnoty tohoto mechanismu pro vlastníky a správce půdy. Tento mechanismus může mít pozitivní dopad na hodnotu půdy a zajistit sociální i tržní uznání udržitelného hospodaření s půdou a souvisejících potravinářských a nepotravinářských produktů. Díky zdravé půdě se rovněž přispěje ke stimulaci soukromého financování, protože potravinářský průmysl a další podniky již začaly zavádět programy na podporu udržitelných postupů souvisejících se zdravím půdy.

Pokud jde o zásady zmírňování záboru půdy, Komise bere na vědomí výzvu Senátu k výraznému posílení ochrany půdy. Legislativní návrh přispěje ke zmírnění záboru půdy díky monitorování záboru a zakrývání půdy na celounijní i vnitrostátní úrovni. Měl by přispět ke snazšímu přijímání vnitrostátních opatření zaměřených na omezení záboru půdy, zejména pokud to ovlivňuje dostupnost zemědělské půdy a cíle související s potravinovým zabezpečením.

Pokud jde o omezení povinností týkajících se potenciálně kontaminovaných lokalit, účelem navrhovaných ustanovení je chránit lidské zdraví tím, že budou zjištěny všechny kontaminované lokality, u nichž existuje nepřijatelné riziko, a následně se toto riziko sníží na přijatelnou úroveň. V zájmu zajištění vysoké úrovně ochrany lidského zdraví i životního prostředí je nezbytné posoudit situaci potenciálně kontaminovaných lokalit bez ohledu na jejich provozní stav. Na ustanovení o kontaminaci se použije přístup zohledňující související riziko, přičemž bude zohledněna zásada proporcionality.

Pokud jde o náklady na provádění směrnice do vnitrostátních právních předpisů, má návrh za cíl snížit skryté náklady vyplývající z degradace půdy, které v současné době nese širší společnost, zemědělci a další subjekty hospodařící s půdou. Tyto náklady činí 50 miliard eur ročně a v důsledku změny klimatu se neustále zvyšují. Legislativní návrh uznává potřebu finanční podpory. V pracovním dokumentu útvarů Komise s názvem „Pokyny týkající se možností financování EU na podporu zdravé půdy“², který je připojen k návrhu, je k dispozici popis dostupných finančních prostředků ve stávajícím víceletém finančním rámci.

² SWD(2023) 423 final.